БҮТҮН ӨЛКӘЛӘРИН ПРОЛЕТАРЛАРЫ, БИРӘШИН!

Азәрбајҹан кәнчләри

Азәрбајҹан ЛККИ МК-нын орҗаны

1919-ҹу илдән чыхыр

„Азәрбајҹан гәзетләри"-орган ЦК ЛКСМ Азәрбајҹана

№ 151 (6339) | Базар, 18 декабр 1960-ҹы ил | Гијмәти 20 гәпик

МАЧАРЫСТАН КОМСОМОЛУНУН ГУРУЛТАЈЫ ✱ ЈАПОНИЈА ТӘЛӘБӘЛӘРИ АЧЫЛЫГ ЕЛАН ЕТМИШЛАР ✱ ТАРИХИ СӘНӘД

Гурултајын ачылмасында сонра ашағыдакы гәрарә јекдилликлә гәбул едилмишдир:

1. Мачарыстан Коммунист Кәнчләр Иттифагы Мәркәзи Комитәсинин Һесабат мә'рузәси.
2. Мачарыстан Коммунист Кәнчләр Иттифагы мәркәзи тәфтиш комиссијасынын мә'рузәси.
3. Мачарыстан Коммунист Кәнчләр Иттифагынын низамнамәсинә дәјишиклијләр.
4. Мачарыстан Коммунист Кәнчләр Иттифагынын Мәркәзи Комитәсинә вә мәркәзи тәфтиш комиссијасына сечилмә.

Мачарыстан Сосиалист Фәһлә партијасы Мәркәзи Комитәсинин Сијасәт бүрөсунун үзвүнә намизәд, Мачарыстан Коммунист Кәнчләр Иттифагы Мәркәзи Комитәсинин бириҹи катиби Золтан Комочин, Мачарыстан Сосиалист Фәһлә партијасы Мәркәзи Комитәсинин вә Мачарыстан Һөкүмәтинин үзвләри, әлканын көрәкли нүмајәндәләри иштирак едирләр.

УмумдүнјА Демократ Кәнчләр Федерасијасынын президенти Пјеро Пјерәлли бәзи өлкәләр УмумдүнјА Демократ Кәнчләр Федерасијасы катибләринин ишчиләри вә Бејнәлхалг Тәләбәләр Иттифагынын үзвләри Һәр илки кими бу ајда Будапешт шәһәрини јенә дүнјанын мүхтәлиф өлкәләриндән кәлмиш тәшкилатларын нүмајәндәләри ашағыдакы мәсәләләрә бахмаг үчүн Будапешт шәһәрини топлашдылар. Аврона вә Асија өлкәләриндәки кәнчләр тәшкилатларынын нүмајәндә һеј'әтләри, о ҹүмләдән УИЛККИ Мәркәзи Комитәсинин катиби М. И. Журавлөва башда олмагла Ленин комсомолунун нүмајәндә һеј'әти да гурултајда иштирак едирләр.

Гурултајын ачылмасындан сонра ашағыдакы гәрарә јекдилликлә гәбул едилмишдир:

1. Мачарыстан Коммунист Кәнчләр Иттифагы Мәркәзи Комитәсинин Һесабат мә'рузәси.
2. Мачарыстан Коммунист Кәнчләр Иттифагы мәркәзи тәфтиш комиссијасынын мә'рузәси.
3. Мачарыстан Коммунист Кәнчләр Иттифагынын низамнамәсинә дәјишиклијләр.
4. Мачарыстан Коммунист Кәнчләр Иттифагынын Мәркәзи Комитәсинә вә мәркәзи тәфтиш комиссијасына сечилмә.

Мачарыстан Сосиалист Фәһлә партијасы Мәркәзи Комитәсинин Сијасәт бүрөсунә үзвлүјә намизәд, Мачарыстан Коммунист Кәнчләр Иттифагы Мәркәзи Комитәсинин бириҹи катиби Золтан Комочин иштиракы илә етмишдир.

ТОКИО. (СИТА). Јапонијанын Киото шәһәриндә «Доншисјка» университетинин бир гәдәр тәләбә тәшкил едән Иттифагынын артырылмасына е'тираз әламәти олараг өчмүш елан етмишдир. Бу университетин тәлимләри мүәллим едән бир дәстә тәләбә ректорун кәфилинә тәрәфинә отурат мүнәнҹи дүзәлтмишдир.

Јапонија тәләбәләринин өз һүгугларынын мүдафиә етмәк үчүнүдүр, кәнчләрин етиг вә азадлығынын јахшылашдырмаг үчүнүдүр мübаризә дәф дә көрмүшдүр. «Рутгерсјан» университети тәләбәләринин өлкәсинин 14-дә бөлүнмәҹүүнүн әдәд вә чәһәтдә ајрылмасы тәләб едирдиләр. Чүнки бу тәдбир Јапонија тәләбәләринин өкчәсүнә дә дөјүнмәсә дөјүнмәдә дә ағырлашдырыр.

Јапонијанын мәшһур мәнтиг Араки бildирмишдир ки, Һөкүмәт тәрәфиндә тәдбирләр мәнә олмаг нијјәтиндә дејилдир.

НЬУ-ЈОРК. (СИТА). Мүстәгиллик өлкәләрини вә хәлгләрини истиглаллајт вермәкә һаггында Бүш Мачлисдә гәбул едилмишдир «Бүтүн хәлгләрин бүтүн барабәрлијә вә мүгәддәратына тә'јин етмәк һүгугуна һөрмәт етмәк, чәрәјанлары, чинсијјәтләри, дилләриндән вә динләриндән асылы олмајараг бүтүн инсанлара һүгугларына вә әсас азадлыгларына һөрмәт бәсләмәк вә бунлары тә'мин етмәк үчүн бүтүн сәбәбләри вә шәраитләри јаратмаг, јени дөстлуг мүнасибәтләри јаратмаг вә јени сечилмә үчүн чәлб етмәк тәлүчә олдуғу», «мүстәмләкәчилијин бүтүн тезаһүрләрини вә формаларынын дүнја хәлгләрә гаршы јени сурәтдә јох едилмәсинә көмәк етмәк».

Бәјаннамә «бүтүн әсаслы хәлгларын үрәкдән азадлыға чан атдыглары вә истиглаллајт газанмагда һәлледиҹи рол ојнадыгларына, хәлгләрә азадлыг верилмәсинә нәтичәсиндә вә ја онларын азадлыгы јох едилмәсинә гаршы мүбаризә нәтичәсиндә әмәлә кәлән мүнасибәтләрин күчләндији, бүтүнү үчүн, сүлһ үчүн мәдәни тәнәззүлә одуғу», «мүстәмләкәчилијин бүтүн тезаһүрләрини вә формаларынын дүнја хәлгләрә гаршы кәскин ифадә едилмәсинә көмәк етмәк».

Сонра бәјаннамәдә дејилир ки, «мүстәмләкәчилијин галмасы бејнәлхалг ситуасијанын кәскинләшмәсинә вә бејнәлхалг сүлһ вә тәһлүкәсизлијин мөһкәмләнмәсинә мане олур, әсаслы хәлгларын инкишафына, мәдәни вә ичтисади инкишафына ләнкидир». Бәјаннамәдә дејилир ки, «чидди бөһранлара јол вермәмәк үчүн мүстәмләкәчилијә, онунла әлагәдар олмајараг, ирәли вә ја дөнүкчилијә јол гојмаг лазымдыр».

Бәзи мачлис мүстәмләкәчилијин бүтүн формаларына вә тезаһүрләринә гаршы вә дөнүмсүзчә сон гојмаг лазым олдуғунун тәмин едилмәсинә ҹәлб едилмәлидир.

Бәјаннамәдә Баш Мачлис елә бир мәсәләнин ачыгланмасы вә бәјанында хәлгларын тәбе олмамасына вә хәлгларын истиглаллајт едилмәсинә әлверишлә чүмә, бүтүн хәлгларын өз мүгәддәратларынын тә'јин етмәк һүгугуна малик олдуғунун әсас сечилмәсә үчүн, «хәлгларын сијаси, игтисади вә ичтимаи чәһәтдән өнкифајәт дәрәҹә һазыр олмадыгларынә бәһанә едәрәк онлара истиглаллајт вермәкдән имтина етмәмәлидир».

Бәјаннамә Баш Мачлис елә бир мәсәлә ачыгланмасы вә бәјанында бүтүн дүнја хәлгларын тәбе олмасына вә хәлгларын истиглаллајт едилмәсинә әлверишлә чүмә, бүтүн хәлгларын өз мүгәддәратларынын тә'јин етмәк һүгугуна малик олдуғунун әсас сечилмәсә үчүн, «хәлгларын сијаси, игтисади вә ичтимаи чәһәтдән өнкифајәт дәрәҹә һазыр олмадыгларынә бәһанә едәрәк онлара истиглаллајт вермәкдән имтина етмәмәлидир».

Бәјаннамә «бүтүн әсаслы хәлгларын үрәкдән азадлыға чан атдыглары вә истиглаллајт газанмагда һәлледиҹи рол ојнадыгларына, хәлгләрә азадлыг верилмәсинә нәтичәсиндә вә ја онларын азадлыгы јох едилмәсинә гаршы мүбаризә нәтичәсиндә әмәлә кәлән мүнасибәтләрин күчләндији, бүтүнү үчүн, сүлһ үчүн мәдәни тәнәззүлә одуғу», «мүстәмләкәчилијин бүтүн тезаһүрләрини вә формаларынын дүнја хәлгләрә гаршы кәскин ифадә едилмәсинә көмәк етмәк».

Бәјаннамә «бүтүн әсаслы хәлгларын үрәкдән азадлыға чан атдыглары вә истиглаллајт газанмагда һәлледиҹи рол ојнадыгларына, хәлгләрә азадлыг верилмәсинә нәтичәсиндә вә ја онларын азадлыгы јох едилмәсинә гаршы мүбаризә нәтичәсиндә әмәлә кәлән мүнасибәтләрин күчләндији, бүтүнү үчүн, сүлһ үчүн мәдәни тәнәззүлә одуғу», «мүстәмләкәчилијин бүтүн тезаһүрләрини вә формаларынын дүнја хәлгләрә гаршы кәскин ифадә едилмәсинә көмәк етмәк».

Сон хәбәрләр

БУДАПЕШТ. (СИТА). Будапештда Мачарыстан Коммунист Кәнчләр Иттифагынын I гурултајы ачылмышдыр.

Кәнч сосиализм гурулмуш олан јузларда оглан вә гыз ишләјәчәкләри мәктәбләр сајларынын өсдүјү, мәдәнијјәтин јүксәлдијини, Онлар гурултајда Мачарыстанын мүхтәлиф јерләриндән кәлмишдир.

Мачарыстан Сосиалист Фәһлә партијасы Мәркәзи Комитәсинин бириҹи катиби Јанош Кадар, Мачарыстан Сосиалист Фәһлә партијасы Мәркәзи Комитәсинин Сијасәт бүрөсунун үзвләри Дерд Марошан вә Дјула Каллаи, Мачарыстан Сосиалист Фәһлә партијасы Мәркәзи Комитәсинин Сијасәт бүрөсунун үзвүнүн намизәд, Мачарыстан Коммунист Кәнчләр Иттифагы Мәркәзи Комитәсинин бириҹи катиби Золтан Комочин, Мачарыстан Сосиалист Фәһлә партијасы Мәркәзи Комитәсинин вә Мачарыстан Һөкүмәтинин үзвләри, әлканын көрәкли нүмајәндәләри иштирак етмишлә

УмумдүнјА Демократ Кәнчләр Федерасијасынын президенти Пјеро Пјерәлли бәзи өлкәләр УмумдүнјА Демократ Кәнчләр Федерасијасы катибләринин ишчиләри вә Бејнәлхалг Тәләбәләр Иттифагынын үзвләри Һәр илки кими бу ајда нүмајәндә отурмушдулар. Аврона вә Асија өлкәләриндәки кәнчләр тәшкилатларынын нүмајәндә һеј'әтләри, о ҹүмләдән УИЛККИ Мәркәзи Комитәсинин катиби М. И. Журавлөва башда олмагла Ленин комсомолунун нүмајәндә һеј'әти да гурултајда иштирак едирләр.

Нахчыван. Парагачы дағ мә'дәни компрессор стансијасынын баш машинисти һәмза Тағыјев габағчыл өјрәнмәләрин нәтиҹәсиндә, өз пешәсинә јахшы билән һ. Тағыјев маторларын сәс нишанәсинә бөјүк сә'ј кәстәрир. Мүһәндисләрдән бири Һәрбәтинин гәзәтинә өз тәәссүратларынын мүнасибәтинә һ. ТАҒЫЈЕВ електрик мотору нәзәрә кечирир.

Фото М. Фәрәҹановдан.

Һамы сечкиләрә!

БУ КҮН республикамызын шәһәр вә кәндләриндә халг нүмајәндәләринә сечкиләр кечирилир. Халг нүмајәндәләринә сечкиләр республикамызын сијасәт вә ичтимаи һәјатында мүһүм һадисәдир.

Бөјүк Советләр өлкәсинин һәр јериндә олдуғу кими, республикамызда да халг нүмајәндәләринә сечкиләр зәһмәткешләрин чошгун әмәк вә сијасәт фәаллығы шәраитиндә кечирир. Догма Коммунист партијамызын XXI гурултајынын тарихи гәрарлариндән рәһбәлик едәрәк, памбығчылар, мәдәнчиләр, машинчиләр, нефтчиләр, кимја сәнајесинин гурулмасы вә ја инкишафы үчүн әлверишли шәраитләр јаратмаг мәгсәдилә, памбығчылар, нефтчиләр, машинчиләр, нефтчиләр

2. Бу достлуғун гәрибә тарихи вар

Һ АГВЕРДИ Ермәнистан дағларынын гојнунда гәрар тутан Дашкөрү кәндиндә достуғ әсәрлә танышлыг ушаглыг мүхлисин кечирә зәмин һеч хәјалына белә кәлмәзди ки, догма јерләрдән узаг дүшәчәк, һәм да тырымлы достлуг тезлиги өкәрләр бу гәдәр бир-бириня мәнкәм бағлајачагдыр?

Һәр кәнд узаг кәлачәк бәрәдә ширин әрзуларла јашајырды. Әсәд алы тәбиәтдә мүхлисин олмаг истәјирди. Һагверди исә тезликлә бир пешә саһибі олмағы арзулајырды. Ахы, бир чохлары кими онун да сәнәсинә кечиб мүһәрибә чәрәзә дар чәкмиш, чәбһәјә јола салынан атасы бир да кери дөнмәмишди. Анасы Бәсти исә ики көрә ушағыны мүһарибәнин агыр күнләриндә чох чәтинликлә сахлајыб бөјүдүрдү. Бүтүн Һагверди көрүр, анасына јазмыг кәлир, тез кәнд анасынын әлиндән тутмаг истәјирди. Одур ки, орта мәктәби гуртаранда анасына дејди:

— Анаҹан, бизим бөјүмүзүн сәнин бағын чохдур. Пиди да мән ишләјиб, әлә јүкүну дашымаг истәјирәм.

Өгәјнуҹ сөзләри Бәстинин тәәссүрләндирди.

— Өгул,—дејә,—нә данышырсан, дүнјә елә бинасынан белә гурулуб, ата-ана ушағыны бөјүдүб бөјә-баша чатырмаға борҹлудур. Һаҹы сәнин әскәрлијин, сонра да охујуб һаммы јахшы гајыдыр.

— Анаҹан, арзуна сөјум јохдур, амма мән белә бағы дүшүрмә ки, бир һәкимә бәрәкәтлә, пешә саһибі олан фәһлә дә јаҳшыдыр. Һамы һәким олса, бәс о бири ишләри ким едәр?

Һагверди ширин-ширин күлүр. Өгәјнуҹ јаша долмуш әв һәјат көрмүш бир адам кими данышмасы Бәстинин бир аза өлмаг е'тибары илә гурурландырсајы кими, онун чыхмыш кедәчәји илә гәлбинә дәдан губары јаҳа да чанландырмыш олду. Һагверди чыхыб кедәчәји, ону сахламаг һеч вәчһә мүмкүн олмајачағы. «Рәһмәтлик атасы да белә иди, бир шеј кө, бејәнмә дүшүр, етмәмиш рәһат олмазды», дејә өз-өзүнә фикирләшән Бәстинин өз илә ејни севинҹләринин хатырлады. Бәстинин кечмишләри дүшүнүҹүнә үрәјә көрәдән, јанкын агламаг, өгәјнуҹун үрәјинә хәд салмаг истәмәди.

Анчаг әјрылыг өнүн кәлиб чатанда өзүнү тез чутмаға күчү чатмады. Һагверди бағрына басыб аглајa-аглајa дејди:

— Өгул, дејәрләр ки, кө нәрдән гәрхар, көрдүјүндән. Ахы, атанын да белә јоҳ сәндән, амма о кери дөнмәди.

Һагверди анасына ураҹ-чырпаг верәк:

— Аначан,—дејә,—бир јаҳын гәр олмаз.

— Амма дүрүстлиҝин сонра адаҳ етди,—гүсәсәнәмә, ана, атан әрәјүнү кетмишдин, мән исә сәнә, тезә дәлиҳчә кедирәм.

Һагверди анасынын өстә гучағынадан сиванышы чыхды. Һәмјашысы Әсәдлә бәрабәр дәмир јол стансијасына тәрәф јол гојду. Онлар Кировабад шәһәрини анасынын ағлајыб-ағлајыб Бәстинин өлкәсинә

Мектеблилер арасында идманы кенишлендирмели

СССР Идман Комиссиялары ва Тешкилатлары Иттифагы Маркази Шурасынын дердунчу пленумы ачыгмышдыр. Пленумда идманчылар мектеблилар арасында бадин тербијеси ва идман ишинда, совет идманынын казанчлары гаршысында, саглам ва кучлу насил јетишдирмедин, бир нечә илдан сонра «Бојук идмана» асас ола биләчәк адамлардан данышмышлар.

Бојукмәдо олан насилин бадин тербијеси артыг чохдан јер идман ишинә чарчыбасындан чыхмушдур. Бадин тербијеси канч совет адамынын—комунизм гуручусунун ајрылмаз ишинә чевриллиси ајрылмаз бир һиссеси олмушдур.

РСФСР, Өзбәкистан ССР ва Литва ССР идман комиссиялары ва тешкилатлары иттифагларынын сәдрләри К. Кутпин, В. Митрофанов ва А. Гудновмуз республиканын мектебларинда бадин тербијесинин әһәмијјәти һагында ма'руза етмиш, Үмумиттифаг тә'лим комиссиясынын орта мәктәб шакирдләри арасында бадин тербијәси ва идман ишләри һаггында габаг етдији гарардан сонра адан едилмиш бә'зи мүвәффәгијјәтләрдән данышмышлар.

Орта Асија республикаларында, хүсусан Өзбәкистан ССР-дә бу сәһәдә көркәмли наилијјәтләр әлдә едилмишдир. Һазырда республикада 400,000-дән артыг мәктәбли бадин тербијеси илә әлаг машгул олур, 93,5 мин мәктәбли әса ЭМН нишанкы нормасыны вермишдир. Республика мәктәбләри бир нәфәр кечмишдән сонра дәрәчәли идманчылардан, «ЭМНО» ва «ЭМН» нишанчыларынын сајыны артырмаг үчүн имканлар јеләр кечмишлармишдир.

Литвада мәктәбләрдә бадин тербијеси һаггында да мараглы фактлар катирилмишдир.

Лакин ма'рузачылар ва мүзакирәләрдә чыхыш едәнләр әлкәмиздә кечмишдән бадин тербијеси ишиндәки нөгсанлардан дәфә чох данышмышлар.

СССР Идман Комиссиялары ва Тешкилатлары Иттифагы Маркази Шурасынын пленуму дөрт һәфтә ва дөрдүнчүнүн вахтларын шакирдләр арасында бадин тербијеси ва идман ишләринин вәзијјәтинә јахшылашдырмаг һаггында гәрар габул етмишдир. Гарарда дејилир ки, бүтүн мәктәбләрдә бадин тербијеси коллективләри јарадылмалы, һәр ај идманын мүхтәлиф нөвләри үзрә чөлү јарыш кечирилмәлидир.

Пленум һәмчинин, мејданчаларда ва паркларда ушаглар арасында бадин тербијеси ишләри ташкил етмәјә, турист јүрүшләри кечирмәјә, идман гурсулары тикмәдә мәктәбләрә көмәкләри етмәји тә' етмишдир.

Пленум 1962-ни илдә Москвада мәктәбләрдә В. И. Ленин адына Үмумиттифаг пионер тешкилатынын 40 илијјинә һәср едилмиш Үмумиттифаг спартакиадасыны кечирмәји ва бүтүн сонра һәр ики илдә бир бу үчү спартакиадалар ташкил етмәји гарара алмышдыр.

Дүшәркәмизә кәлин!

Пионер ва мәктәбләрдә ушаг тәшкилатларында Бакымызда ва галлар. Ушаглардан истирахәтинин саморали кечмәси үчүн республикамызын мәктәбләринә, мәктәбдәнкәнар ушаг мүәссисәләринә, мәдәнијјет евләринә, идман сарајларына, кино-театрлара ва с. иидиманларын өнәгәләрдә тәнзим бадарлыг ишләри көрүлүр. Тә'тил күнләриндә пионер ва мәктәбләр үчүн бөјүк шәнликләр, јени ва јохларын ташкил едилмәк, адды-сајлы адамлара — истеһсалат гаһрамаанларына, елм ва мәдәнијјет пешәләри, гочаман коммунистләрә ушагларын көрүшләри кечирилмәкдәдир.

Та'тил күнләринә Маркасында гыш пионер дүшәркәси ишләјәчәкдир. Бурада 160 нәфәр пионер ва мәктәбли истирәһәт едәчәкдир. Дүшәркәнин бинасы әсаслы тә'мир едилмиш, һәр чүр аваданлыгла тәчһиз олунмушдур. Бир сезда бурада тешкилатын јахшы динчәлмәси үчүн һәр чүр шәраит јарадылмышдыр. Дүшәркә мараглар үзрә дәрнәкләр ачылачаг, идман командалары, бадин еһтијаҹлы јаралылар јарадылачаг. Бундан әлавә ушаглар Маркасын галасына, Кировабад колхозуна исти шитилабларына ва с. јерләрә екскурсијалар кедәчәк. Өмәкдәки рајонумуз габагчыл нефчиләрә ва колхозчуларына, бадин ва фәалијјәт дәстәси Мардакан кәнд клубунда, Кировабад колхозда, истирәһәт евләринә консертләр верәчәкдир. Дүшәркәмиздә ушаглар өзәл истирәһәт едәчәкләр.

Достум, дүшәркәмиз кәлин! **Чафар ӨСКӘРХАНЛЫ,**
Мардакан гыш пионер дүшәркәсинин рәиси.

Комсомолчунун икидлији

Оренбург вилајатинин Өрск шәһәриндәки 15 номрәли саһә мәктәбинин шакирди Өлја Скоптсова ушагы хилас едәрәк кәстәрдән икидлија ва фәдакарлыга көстәрә. Өлја Совет Рејасат һеј'әтинин Фәхрәмәнин әсасән «Икидлија ва фәдакарлыга көрә» медалы илә тәлтиф олунмушдур.

СИТА-нын мүхбири Б. Лавјанов Өрск шәһәри илә телефон васитәсилә әлагә сахлајараг, Өлјанын икидлија јахшы динчәлмәси үчүн һәр чүр шәраит јарадылмышдыр. Дүшәрәкә мараглар үзрә дәрнәкләр ачылачаг, идман командалары, бадин еһтијаҹлы јаралылар јарадылачаг. Бундан әлавә ушаглар Мардакан галасына, Киров адына колхозун исти шитилабларына ва с. јерләрә екскурсијалар кедәчәк. Өмәкдәки рајонумуз габагчыл нефчиләрә ва көрүшчәк, бадин ва фәалијјәт дәстәси Мардакан кәнд клубунда, Киров адына колхозда, истирәһәт евләринә консертләр верәчәкдир. Дүшәркәмиздә ушаглар өзәл истирәһәт едәчәкләр.

Достум, дүшәркәмиз кәлин! **Чафар ӨСКӘРХАНЛЫ,**
Мардакан гыш пионер дүшәркәсинин рәиси.

Јени шәһәрә сәјаһәт

Бир неча илдир ки, ушаг-комсомолчуларынын бурахымлы бә'зи китабларын јухарыда јаздыгы өнәмли әсәр «Дөгма өлкәмиз сәјаһәти». Илк бахмада сәјаһәт дедикдә ва әсә дәмиз кәлдикә ирәли ушаг өнәкләр кәлир. Һалбуки дөгма Вәтәнә сәјаһәт һеч да ондан аз мараглы дејилдир. Өз өлкәсинин кәзәл табиәти, сәрватлары, хәлг тәсәррүфаты илә јахындан танышлыг бир бир кечмиш илдә мәктәб һәјәт һиссә јарадыр. Бу чәһәтдән Ушаг-комсомолчунун ташәббүсү тагдирәлајигдир. Онун Фәхәрәддинә «Сәјаһәт» сәнәдләринә илк «Минкечевир» очеркини охујаркән бир бела сәмими, кәзәл дүјгуларын јаранмасы. Очерк да сосиалист шәһәрини әсаси гојулмуз о гәдәр күчүн, Минкечевир су-електрик стансијасынын тикилмәси, јени шәһәр ва фабрик корпусларынын учалмасы, шәһәрин бөјүмәси илә бирә әмәк ә' јуксәлиш ва тәнәррүз әламәт һаггында мараглы фактлар ва епизодлар вардыр.

Јазыдан

Китабдан «Гоз атачы кәнсиндә», «Аллапарс» һекајәләри да мараглыдыр. Һеч шүбһәсиз, «Пајшада» китабы охуманлары хошуна кәләчәкдир.

Камил КИРӘЧЛИ.

Бөјүк арзулар тәрәннүмчүсү

Ә. Һагвердијевин анадан олмасынын 90 иллији мүнасибәти илә

Өз һәр дәфә Ә. Һагвердијевин бадин әрсинә мүрачиәт едәндә, һәр дәфә онун јүксәк сәнәткарлыга јарадамлыг јолунда гәдәм гојмасы сәламла, кәнд еһтиламлы јени бир фикир алана илә таныш олуруг, тазә чичәклар тапырыг, тәравәтли чичәкләр көрүрүк. Бу да бир гәдәр дүгдүрдүр. Бәзиләр јарадычылығынын чох чәһәтләриндән, дарын идеијалыгынадан, әсәрларында әнтимаи һәјат проблемини јаратмасындан, јаратмаг кәлмәсинә, ирәли сүрдүјү мәсәләләрдән бәһс едәрләрмиш, кичик һекајәләриндә тутмуш чидди драмаларына гадар, публисист гәзетләрдә јазмыш мәгаләләрдәнми кечмиш, сәнәдәмидә чыхан бүтүн јазмаларында тәблиг етдији идеаларына садигдир. Онун ганаатинә бә'зи бадин чәһәтдән јенидән, јаратмаг, јаратмаг кәлмәсинә, ирәли сүрдүјү мәсәләләрдәнми, бәзи әсәрләр бүтүн бүтүнлүкдә, ичмаи һекајәсиндә тутмуш чидди драмаларына гадар, публисист гәзетләрдә јазмыш мәгаләләрдәнми кечмиш, сәнәдәмидә чыхан бүтүн јазмаларында тәблиг етдији идеаларына садигдир. Онун ганаатинә бә'зи бадин чәһәтдән јенидән, бәзи әсәрләр бүтүнлүкдә, ичмаи һекајәсиндә бүтүн әсәрларында, ичмаи һекајәсиндә тутмуш чидди драмаларына гадар, публисист гәзетләрдә јазмыш мәгаләләрдәнми кечмиш, сәнәдәмидә чыхан бүтүн јазмаларында тәблиг етдији идеаларына садигдир. Онун ганаатинә бә'зи бадин чәһәтдән јенидән, бәзи әсәрләр бүтүнлүкдә, ичмаи

Өзүнүн драм әсәрләринә, һәчмини мүәјјән ичмаи һекајәләрдән бәһс едәнләр Һиссәләрдә јашајан, нәтән ә' ләдиг тәлејини дүшүнчә, мәдәнијјәт, мәкрәф ә' ләрәтә бә'зи ирәли сүрдүјү мәсәләләр кечмиш јаратмаг кәлмәсинә,

Эшраф ГАЧЫЛЕВ,
Муса ГОЧАЛЕВ.

Онун пулу гурәјимдәдир

(СӘНӘДЛИ ПОВЕСТ)

Кечәдән хејли кечмиш та'мили јардым стансијасынын нөвбәчи ојатчысы телефон зәнк чалды. Нөвбәтчи, телефонда һајанламыздан титрәјән гадын сәси ешитди:

— Кенәјә кәлин, бурада нә исә јарәнлиб ... кучаси, 187 нөмрә...

Аз сонра тәнәффүс едикдән «ЗИМ»ин стансијасын һәјатчылан чөлдә дөрин јухуја далмыш шәһәрин сакит вә кимсәсиз кучаларын ичәрисиндән, фанарларынын күр ишыгында тар дәнизләри ојнајырдан. Ај каналларын хатирәләрини өрн лопалар јера гонмајды, һавада учуширды. Машинын собәси өнүнүн бүр гызылмышдыр. Һәким јан әјнинә бир гәдәр ашағы енидиди. Ичәри сојуг һава долду. О, һаванын чәрәјанында чәкәрәк, гонгалыб јухусузлуға тәб' етмәмәјә бәрдә дүшүнүр.

Бу ан сүрүчү калиб чатмагларынын хәбәр верди. Һәким јера дүшүр. Арадан отурмуш тибб бачысы да кичик чамаданмыш котурүб өнә гошулду. Кәзәри өнүндә чаналанан чох дәйишәни вә түүрәдәнләри мәнзәрә онлары ајдын сахламаға вадар етди. Гар бир нечә дәрәјә ешилмишдыр. Һәр тәрәфдә өрилмәләрдә түнд әкәләр көрүнүрдү. Үјгусдан әсфалта дөшәнмиш кәнчин күрәјиндән гар өзүнү, елә јанындакы кәлмәчә өмәлә кәтирмишдән. Һәким јарәлнмы чөвриди. О әјрыды.

Сағдыр,—деј» һәким сөјләдикмы, ја горәдәнмы титрәјән тибб бачысына мүраҹәт етди—һәкәзәк јарәсына гәтди.

Ондан бир аз арадан сонрада өз күрүнүн јахасы өчүг бир кишинә һәрәкәтә галмышды. Онун сәс өлмәдә фин бичәтә варды. Көрүнүр, кәзәтин ичиндә. Нә ила өз кичик-линдан вурмушдуғлар. Ганы үзүнә сызыб дахталанмышдыр. Амма хошбәхтликдән зәрә онун нефәсинә кәсмәмишдиләр.

Һәким милисә хәбәр вермәк лазым олдуғуну хатирләјәрәк күчәәкә автомат телефона јүјүрү вә Һәдисәнин олдуғу кими дәмәјдә.

Бир гәдәр сонра кәнарларына гырмызы һәшијә чәкилмиш милис шө'бәсинә мәхсус автомобил «ЗИМ»ин јанында дурду. Машындан бир нечә милис ешилиб дүшүү. Чаван милис лејтенанты һәкимлә саламлашды вә:

— Һадисәни сизә ким хәбәр вериншдыр? —деј» соруду.

— Гадын сәси иди.

— Бәс өзү һарадасдыр?

— Көрүнмүшдүр, јагын чыхмыб кедиб.

Учабәг вә јарәшмыш ганы олан лејтенант даһа бир сөз демәдән, јахынлыгда дурмуш милис хәфәрәнә әмр етди:

— Чөбәрини ахтарын!

Гәләмлар әјләрәнин өлчүсүнү көтүрмәк. Һәдисә јеринин шәкилә чәкәмк вә бу кимин өлдүрмәсини бир чох башга ишләрлә мәшгул олдулар. Гар үзәринә сүр'әтлә кетмиш машын изләри әјләнә сөнүлмәдән. Лејтенант тәкәрләр әрәсәсиндә јүксәк сүр'әт јетәрәк, бунун «Победа» маркалы машын олдуғуну мүәјјәнләшдирди. Изләр дүшүб әкәләр кетди. Гәрәбә иди. Милис јардым кәнара чыхмамыш, марксизм күчә сары дөнмүшдү. О, изләрә әсасән һадисәнин тәхминән јарым саат өнүндә баш верәҹәјини мүәјјәнә јагын етди. Астасата јагын гар изләри өртүб-бәсдирмәјди. «Кеч сабаһ тутмушуг»,—деј» лејтенант һәрәкәтлә дүшүнүр вә етибарлы јер тапмаҹы үчүн чохмәрәбәли јашајыш бинасынын ишыглары сөнмүш пәнчәрәләрини бахды. Елә бу ашаны өнүндә кәлмәк јери дедији сөзләри хатирләдиләр: «Әләскәр, гуллуғун хошуна калмир»—деј»Ләлә шө'бәләрәлмишдир. О исә Ләлә сахтилиҹәләрәмк үчүн күлә-күлә-күлә, ачы-ачы ачы-ачы бәнмы јатса, бәс адамларын кешиндә јүк дурар?»—сөзләрини дә бөјә биләнмы 10—15 адамдыгмыса бөјүк чинајәт олмуşдур. Ачмаг һеч кс бунлары хәбәр тута биламишдыр...

Әләскәр фикирләнмишдир ки, ја гәрәбә Милис нифри ахтарыш нәтичәсиндә тапдыгы пулу вә сәнәдләри өнә верди.

— Апара биләрсинмы,—деј» о, һәкимә мүраҹәт етди.

Һәким ҹәнаҹәләрә ишарә етдикдән сонра:

— Бәли, апара биләрсиниз,—деј» о, һәкимә мүраҹәт етди.

Бу ан сүрүчү калиб чатмагларынын хәбәр верди. Һәким јера дүшүү. Арадан отурмуш тибб бачысы да кичик чамаданмыш котурүб өнә гошулду. Кәзәри өнүндә чаналанан чох дәйишәни вә түүрәдәнләри мәнзәрә онлары ајдын сахламаға вадар етди. Гар бир нечә дәрәјә ешилмишдыр. Һәр тәрәфдә өрилмәләрдә түнд әкәләр көрүнүрдү. Үјгусдан әсфалта дөшәнмиш кәнчин күрәјиндән гар өзүнү, елә јанындакы кәлмәчә өмәлә кәтирмишдән. Һәким јарәлнмы чөвриди. О әјрыды.

Сағдыр,—деј» һәким сөјләдикмы, ја горәдәнмы титрәјән тибб бачысына мүраҹәт етди—һәкәзәк јарәсына гәтди.

Ондан бир аз арадан сонрада өз күрүнүн јахасы өчүг бир кишинә һәрәкәтә галмышды. Онун сәс өлмәдә фин бичәтә варды. Көрүнүр, кәзәтин ичиндә. Нә ила өз кичик-линдан вурмушдуғлар. Ганы үзүнә сызыб дахталанмышдыр. Амма хошбәхтликдән зәрә онун нефәсинә кәсмәмишдиләр.

Һәким милисә хәбәр вермәк лазым олдуғуну хатирләјәрәк күчәәкә автомат телефона јүјүрү вә Һәдисәнин олдуғу кими дәмәјдә.

Бир гәдәр сонра кәнарларына гырмызы һәшијә чәкилмиш милис шө'бәсинә мәхсус автомобил «ЗИМ»ин јанында дурду. Машындан бир нечә милис ешилиб дүшүү. Чаван милис лејтенанты һәкимлә саламлашды вә:

— Һадисәни сизә ким хәбәр вериншдыр? —деј» соруду.

— Гадын сәси иди.

— Бәс өзү һарадасдыр?

— Көрүнмүшдүр, јагын чыхмыб кедиб.

Учабәг вә јарәшмыш ганы олан лејтенант даһа бир сөз демәдән, јахынлыгда дурмуш милис хәфәрәнә әмр етди:

— Чөбәрини ахтарын!

Гәләмлар әјләрәнин өлчүсүнү көтүрмәк. Һәдисә јеринин шәкилә чәкәмк вә бу кимин өлдүрмәсини бир чох башга ишләрлә мәшгул олдулар. Гар үзәринә сүр'әтлә кетмиш машын изләри әјләнә сөнүлмәдән. Лејтенант тәкәрләр әрәсәсиндә јүксәк сүр'әт јетәрәк, бунун «Победа» маркалы машын олдуғуну мүәјјәнләшдирди. Изләр дүшүб әкәләр кетди. Гәрәбә иди. Милис јардым кәнара чыхмамыш, марксизм күчә сары дөнмүшдү. О, изләрә әсасән һадисәнин тәхминән јарым саат өнүндә баш верәҹәјини мүәјјәнә јагын етди. Астасата јагын гар изләри өртүб-бәсдирмәјди. «Кеч сабаһ тутмушуг»,—деј» лејтенант нәрәкәтлә дүшүү вә етибарлы јер тапмаҹы үчүн чохмәрәбәли јашајыш бинасынын ишыглары сөнмүш пәнчәрәләрини бахды. Елә бу ашаны өнүндә кәлмәк јери дедији сөзләри хатирләдиләр: «Әләскәр, гуллуғун хошуна калмир»—деј»Ләлә шө'бәләрәлмишдыр. О исә Ләлә сахтилиҹәләрәмк үчүн күлә-күлә-күлә, ачы-ачы ачы-ачы бәнмы јатса, бәс адамларын кешиндә јүк дурар?»—сөзләрини дә бөјә биләнмы 10—15 адамдыгмыса бөјүк чинајәт олмуşдур. Ачмаг һеч кс бунлары хәбәр тута биламишдыр...

Әләскәр фикирләнмишдир ки, ја гәрәбә Милис нифри ахтарыш нәтичәсиндә тапдыгы пулу вә сәнәдләри өнә верди.

— Апара биләрсиниз